

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Підготовки бакалаврів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітньої-професійної програми Дошкільна освіта

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Інтегроване навчання дітей дошкільного віку» підготовки бакалаврів галузі знань *01 Освіта/Педагогіка*, спеціальності *012 Дошкільна освіта*, за освітньо-професійною програмою *Дошкільна освіта*.

Розробник: Бартків Оксана Степанівна, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

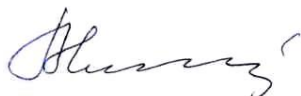

(Семенова Н. І.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

(Семенов О. С.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 012 Дошкільна освіта Дошкільна освіта. бакалавр	Цикл вибіркових ОК
Кількість годин / кредитів <u>150</u> / <u>5</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестри – 3-ий <u> </u>
ІНДЗ: <u> </u>		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>20</u> год. Лабораторні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u>110</u> год.
		Консультації <u> 10</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Бартків Оксана Степанівна

Науковий ступінь кандидат педагогічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Контактна інформація 0997366736, Bartkiv.Oksana@eenu.edu.ua,

bartciv.oksana@gmail.com

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

MOODLE: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1768&notifyeditingon=1>.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

Силабус освітнього компонента «Інтегроване навчання дітей дошкільного віку» підготовлено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців за спеціальністю *012 Дошкільна освіта*.

Об'єктом вивчення є підготовка майбутніх вихователів до інтегрованого навчання дітей дошкільного віку.

Предметом – зміст, форми та методи підготовки майбутніх вихователів до інтегрованого навчання дітей дошкільного віку.

Освітній компонент «Інтегроване навчання дітей дошкільного віку» розкриває основні вимоги та способи інтеграції змісту, методів та видів діяльності дітей на основі системного і всебічного розкриття процесів та явищ, спрямованих на забезпечення цілісності знань і вмінь відповідно до ОПП підготовки фахівця, затвердженої Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки, Професійного стандарту вихователя закладу дошкільної освіти з врахуванням вимог до формування компетентностей дітей дошкільного віку, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Застосовуючи в професійній діяльності інтегрованого навчання майбутні вихователі зможуть суттєво вплинути на створення в закладах дошкільної освіти сприятливого освітнього середовища (здоров'язбережувальна та проєктувальна компетентності), формувати в дітей середнього та старшого дошкільного віку цілісну картину світу (предметно-методична, оцінювально-аналітична, прогностична

компетентності), сприяти актуалізації їхніх внутрішніх резервів для вияву активності, ініціативності та творчості (організаційна та оцінювально-аналітична компетентності).

Основні теоретичні положення ОК висвітлює дев'ять тем. Контексність розкриття фундаментальних положень змісту інтеграції освітніх галузей, видів діяльності дітей в закладах дошкільної освіти досягається через створення умов, максимально наближених до професійної діяльності.

ОК буде цікавим тим, хто вмотивований до ефективної організації освітнього процесу в ЗДО на засадах проєктування та реалізації різних видів інтеграції в освітньому процесі ЗДО; формування в дітей дошкільного віку цілісної картини світу та довкілля; реалізації в освітній діяльності інтегрованих (тематичних) занять, екскурсій, днів, циклів тощо.

2. Пререквізити.

Освітній компонент «Інтегроване навчання дітей дошкільного віку» базується на знаннях, навичках й уміннях, котрі засвоєнні під час опрацювання завдань ОК «Педагогіка загальна», «Педагогіка дошкільна», «Психологія загальна», «Психологія педагогічна та дитяча», «Методика формування уявлень про довкілля», «Методика логіко-математичного розвитку».

Постреквізити.

Знання, навички й уміння, котрі отримує студент у ході засвоєння ОК «Інтегроване навчання дітей дошкільного віку», стануть необхідною основою для вивчення таких навчальних дисциплін, як: «Педагогічна майстерність вихователя дітей раннього та дошкільного віку», успішного проходження «Педагогічної практики у закладах дошкільної освіти (групах дошкільного віку)», успішного складання комплексного іспиту з педагогіки (загальної і дошкільної), психології (загальної та дитячої) і комплексного кваліфікаційного іспиту з фахових методик дошкільної освіти.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета та завдання освітнього компонента полягають у формуванні в майбутніх вихователів інтегральної та системи загальних і фахових компетентностей планування, організації та проведення інтегрованих навчальних занять (інших форм), виховання та розвитку особистості в закладах дошкільної освіти з визначенням їх діагностичної мети, завдань, змісту, форм, методів та упровадженням сучасних технологій в інтегрований освітній процес, урахування особливостей дітей з особливими освітніми потребами тощо.

Завданнями ОК є:

– формування в майбутніх вихователів знань про: еволюцію розвитку інтеграційних процесів в освіті, нормативно-правове забезпечення освітнього процесу ЗДО; базові положення концептуальних положень інтегрованого навчання дітей, основні науково-методологічних підходів і принципів його реалізації, аспекти застосування в освітньому процесі в умовах модернізації закладів дошкільної освіти;

– удосконалення професійних умінь і навичок свідомого творчого застосування засвоєних знань у ході впровадження інтегрованого навчання у практичній педагогічній діяльності;

– розвиток в майбутніх фахівців мотиваційно-ціннісного ставлення до впровадження інтегрованого навчання дітей в ЗДО; здатностей до самоаналізу та самовдосконалення;

– виховання професійно важливих якостей майбутніх вихователів.

Викладання освітнього компонента передбачає поєднання інтерактивних і традиційних форм навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються платформи дистанційного навчання MOODLE, ZOOM, дистанційні платформи для вчителів загальної середньої школи Toolbox та спеціальні інформаційні технології, такі як відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

4. Результати навчання (компетентності)

У процесі вивчення освітнього компонента у студентів мають бути сформовані компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання.

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-08. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

Soft skills:

– комунікативні вміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;

– аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;

– когнітивна гнучкість – здатність швидко адаптуватися до змін, успішно вирішувати нові виклики, проблеми;

– емоційний інтелект – ментальні здібності, які беруть участь в усвідомленні і розумінні власних емоцій, емоцій навколишніх (дітей, батьків, колег) та вміння керувати емоціями;

– креативність, оригінальність та ініціативність – здатність генерувати інноваційні ідеї, знаходити оригінальні творчі рішення, вміння вільно мислити;

– вміння працювати в команді – налагоджувати ефективну співпрацю в групі, мікрогрупі для досягнення спільної мети;

– лідерські якості – сукупність умінь, навичок, рис характеру, визнання високих результатів у діяльності, що забезпечують успіх.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, Office 365), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5) Інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	практ.	конс.	сам. роб.
Змістовий модуль I. Інтеграція в закладі дошкільної освіти: теорія та практика реалізації					

<p>Тема 1. Предмет і завдання ОК «Інтегроване навчання дітей дошкільного віку». Нормативні документи про інтеграцію галузей в дошкільній освіті. Сутність інтегрованого навчання, інтегрованого підходу, принципу інтеграції. Генеза виникнення інтегрованого навчання. Концептуальні основи інтеграції змісту дошкільної освіти. Нормативні документи: «Базовий компонент дошкільної освіти», Закон України «Про дошкільну освіту», «Концепція Нової української школи», «Професійний стандарт вихователя ЗДО» про інтегроване навчання в ЗДО. Особливості інтегрованого навчання дітей з особливими освітніми потребами. Функції та види інтеграції в дошкільній освіті. Форми інтеграції.</p>	34	2	4	2	26	УО, ВК, РМГ, ПР / по 6 б.
<p>Тема 2. Сутність та структура інтегрованого освітнього процесу. Поняття «інтегрований освітній процес», його характеристика. Структура інтегрованого освітнього процесу. Змістові освітні напрями як інтегрувальні чинники. Інтелектуальні технології (ТРВЗ, технології В. Воскобовича, ігри В. Кайє та ін.) як інтегрувальні чинники. Урахування в організації інтегрованого заняття специфіки навчання дітей з особливими освітніми потребами. Характеристика і форм освітнього процесу в ЗДО: І інтегроване заняття, його сутність, підходи вчених до структури. Педагогічний дизайн інтегрованого заняття. Переваги інтегрованого та предметного заняття. Інтегрована екскурсія, її сутність та структура Інтегрована прогулянка, її сутність, етапи проведення. Інтегрований день, форми його проведення. Інтегрований цикл, сутність, особливості проведення. Профілактика боулінгу у процесі інтегрованих форм навчання.</p>	32	2	4	2	24	УО, ВК, РМГ, МВ / 6 б.

<p>Тема 3. STREAM-освіта як новий інтеграційний підхід. Поняття та значення STREAM-освіти. Альтернативна програма формування культури інженерного мислення у дітей дошкільного віку. «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт». як упровадження нового інтегративного підходу(перегляд і обговорення вебінару К. Крутій https://www.youtube.com/watch?v=2h1OGvprnSQs). Методи і прийоми мотивації дошкільників у процесі впровадження STREAM-освіти. Сутність біоніки як інтегративної галузі, її характеристики.</p>	22	4	4	2	12	УО, ВК, РМГ, МВ / 6 б.
<p>Разом за змістовим модулем I</p>	86	6	12	6	62	ПК-36 б
<p>Змістовий модуль II. Методика реалізації інтегрованого освітнього процесу в закладі дошкільної освіти</p>						
<p>Тема 4. Інтеграція в процесі сенсорного та творчого розвитку дітей дошкільного віку. Методика проведення інтегрованого заняття (інших форм) з метою сенсорного розвитку дітей. Сутність сенсорного розвитку дітей. Засоби сенсорного розвитку дітей. Методика проведення інтегрованих форм навчання з метою сенсорного розвитку дітей та дітей з особливими освітніми потребами. Методика проведення інтегрованого заняття (інших форм) з метою творчого розвитку дітей. Сутність творчого розвитку дітей. Засоби творчого розвитку дітей. Методика проведення інтегрованих форм навчання з метою творчого розвитку дітей та дітей з особливими освітніми потребами зокрема.</p>	32	4	4	2	22	ДС, ТР, МВ, Р, Т/ по 6 б.
<p>ТЕМА 5. Технології професійної підготовки майбутніх вихователів до інтегрованого навчання дітей. Поняття технології. Види технологій професійної підготовки до інтегрованого навчання дітей. Технологія інтеграційної розминки та інтеграційного циклу. Етапи інтеграційного аналізу сутність та етапи проведення інтеграційної розвитку. Інтеграційний цикл, технологія його організації та</p>	34	2	4	2	26	УО, ПР, МВ, Р, КС/по 6 б

проведення. Етапи інтеграційного аналізу.						
Разом за змістовим модулем 2	64	4	8	4	48	24
Усього	150	10	20	10	110	60
Види підсумкових робіт						Бал
Поточний контроль						100
Активна участь на лекційних заняттях (2б)						10
Усне опитування, повідомлення, дискусія, робота в малих групах, виконання практичних завдань						60
Виконання та представлення практичних завдань самостійної роботи(1б)						12
Неформальна/інформальна освіта: участь у вебінарах за темами практичних занять і їх презентація та обговорення на заняттях; написання тез, есе, підготовка презентацій і ін.						
ІНДЗ: підготовка і презентація проєкту та портфоліо з підготовки до інтегрованого навчання в закладах дошкільної освіти						18
Залік						100
Усього годин / Балів	150	10	20	10	110	100

Примітки: 1/ Teams, Zoom, MOODLe– може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/ Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, МВ-мікровикладання, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.}

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

I. Опрацювати питання та виконати практичні завдання.

Тема. Технологія інтегрованого навчання - 1б

1. Проаналізуйте технологію інтегрованого навчання за компонентами:

Мета технології.

Концептуальні ідеї.

Етапи реалізації технології.

Зміст смислових блоків інтегрованих галузей.

Прогнозовані результати впровадження.

Тема. Інтегровані програми ЗДО – 1б

1. Охарактеризуйте наявні інтегровані програми з таких розділів:
  - ознайомлення з навколишнім світом;
  - художня праця;
  - музика і рух;
  - валеологія.

Тема. Вихователю про інтегровані заняття – 1б

- 1/ Доповніть пам'ятку вихователю «Вимоги до інтегрованого заняття»
  1. Чітке визначення цілей та завдань.
  2. Виявлення типу заняття, органічний взаємозв'язок усіх його елементів.
  3. Зв'язок навчального матеріалу з матеріалом попереднього заняття, передбачення перспективи щодо наступного заняття.
  4. Вибір оптимальних методів, виходячи із цілей і завдань заняття, вивчення і закріплення нового матеріалу.
  5. Створення умов розвитку пізнавальних процесів в дошкільників (для сприйняття, пам'яті, уваги, мислення, мовлення).
  6. Взаємне співробітництво вихователя й дітей, педагогічний такт.

Тема. Технології інтегрованих розминок в ЗДО – 1б

1. Підготувати один варіант технології інтегрованих розминок за етапами:
  - Етап 1. Актуалізація.
  - Етап 2. Експозиція.
  - Етап 3. Розробка.
  - Етап 4. Реприза.
  - Етап 5. Підведення підсумків оголошення результатів «розминки» із необхідними коментарями.

Тема. Комплексна карта інтегрованого заняття – 1б

1. Спроекувати комплексну карту інтегрованого заняття (дня).

Тема. Педагогічний коучинг в системі підготовки майбутніх вихователів до інтегрованого навчання дітей – 1б

1. Сутність педагогічного коучингу в професійній підготовці.
2. Консультування щодо впровадження вивченого інноваційного досвіду інтегрованого навчання дітей, методи і прийоми такого навчання.

Тема. Рефлексивно-ділові ігри в системі підготовки студентів до інтегрованого навчання дітей – 1б

- 1, Проаналізувати *алгоритм* проведення рефлексивно-ділової гри:
  - об'єднання студентів у мікрогрупи (команди);
  - оголошення спільної для всіх груп мети і завдань, правил проведення й оцінювання, регламентація часу на підготовку виступу;
  - розв'язання завдання в мікрогрупах;
  - підготовка його презентації у формі рольової гри, що вимагає розподілення ролей;
  - проведення змагання між групами, що передбачає формулювання студентами кожної групи педагогічної ситуації для своїх опонентів, на розв'язання якої відводиться 3 хвилини.
  - здійснення студентами аналізу командного вирішення ситуацій;
  - підведення підсумків ігри викладачем, формулювання загального висновку.

2. Підготувати та провести рефлексивно-ділову гру впровадження інтегрованого навчання в освітній процес ЗДО.

Тема. Проектування інтегрованого заняття – 1б

1. Розробити власні варіанти методики проведення інтегрованих уроків різних типів на різних рівнях інтеграції, їх навчально-методичне забезпечення;
2. Розробити завдання інтегрованого навчання для дітей за однією з освітніх галузей.

Тема. Методика інтеграційного аналізу – 1б

Проаналізувати методику інтеграційного аналізу за І. Козловською за такими етапами:

1. Виокремлення об'єкта аналізу як інтеграційної системи, визначення мети, прогнозування очікуваного результату вирішення конкретної проблеми, мети формування системи та відбір елементів інтеграції;
2. Доведення системного характеру об'єкта, сформованого в результаті інтеграції (обґрунтування новоутвореної структури та логічних зв'язків між елементами, виявлення можливого впливу на об'єкт інтеграції зовнішніх чинників), та розробка критеріїв появи якісно нових властивостей у елементів та об'єкта отриманого в результаті інтеграції;
3. Визначення параметрів для кількісного опису новоутвореної інтеграційної системи та розробка її загальної моделі;
4. Аналіз можливості існування декількох стабільних станів системи з різним рівнем, розробка варіативних моделей та визначення меж їх використання із збереженням індивідуальних властивостей елементів після їх інтеграції (І. Козловська).

2/ Запропонувати фрагмент інтегрованого заняття та здійснити його аналіз за поданою методикою.

Тема. Технології формування готовності майбутнього вихователя до інтегрованого навчання дітей – 1б

1. Підготувати та провести рефлексивно-ділову гру «Інтегроване заняття».
2. Запропонувати вправи рефлексивного тренінгу щодо удосконалення умінь організації інтегрованого заняття.

Тема. Реалізація технологій формування готовності майбутнього вихователя до інтегрованого навчання дітей – 1б

1. Підготувати та презентувати одну з технологій готовності майбутнього вихователя до інтегрованого навчання дітей

Тема. Виявлення рівня готовності майбутніх вихователів організувати інтегроване навчання в ЗДО –1б

1. Визначте рівень власної готовності організувати інтегроване навчання в ЗДО за Методикою виявлення рівня професійного спрямування вчителів до реалізації інтегрованого навчання

7. Види (форми) індивідуальних науково-дослідних завдань (ІНДЗ)

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування

теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Виконання науково-дослідного завдання передбачає підготовку та захист портфоліо з ОК.

IV. Політика оцінювання

1. Політика освітнього компонента

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Інтегроване навчання дітей дошкільного віку» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно з «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – визначення рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти, перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента, критерії оцінювання подано в таблиці 3. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Критерії виконання ІНДЗ, як захисту портфоліо з ОК, подано в таблиці 4. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного балу, однак при цьому сума поточних балів за семестр 100б.

Таблиця 3

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
<i>6 балів</i>	Оцінюється робота здобувача/здобувачки, який/-а у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
<i>5 балів</i>	Оцінюється робота здобувача/здобувачки, який/-а достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
<i>4 бали</i>	Оцінюється робота здобувача/здобувачки, який/-а достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, проте не завжди використовує при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою

	термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота здобувача/здобувачки освіти, який/а не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
2 бали	Оцінюється робота здобувача/здобувачки освіти, який/а виявляє часткове розуміння основних положень теоретичного матеріалу, нездатний/-а до обґрунтування та аргументації відповіді, недостатньо володіє категорійним апаратом, не використовує додаткову літературу. Практичні завдання виконано, проте наявні помилки, неточності.
1 бал	Оцінюється робота здобувача/здобувачки, який/-а відтворити меншу частину навчального матеріалу, під час відповіді припускається суттєвих фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявні помилки, неточності.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача/здобувачки освіти, який/а не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

К-ть балів	Критерії оцінювання роботи
8 балів	Якість, чіткість, обґрунтованість добору дидактичного матеріалу. Вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематиці обраної теми.
7 балів	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
3 бал	Якість оформлення роботи. Відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
18 балів	Разом

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яка створюється розпорядженням декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування та ін.) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (після погодження з деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf

Підсумковий контроль знань здобувачів освіти з ОК «Інтегроване навчання дітей дошкільного віку» виставляється без складання іспиту за результатами поточного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силябусом, і набрав при цьому не менше як 60 балів.

Така оцінка виставляється в день проведення заліку в присутності (або за погодженням) здобувача освіти.

У випадку незадовільної семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач складає залік у формі письмового або усного опитування, яке охоплює весь матеріал тем модуля. У цьому випадку на іспит виноситься 100 балів.

Складання та перескладання заліку проводиться згідно з розкладом. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яка створюється розпорядженням декана факультету.

Оцінка за складання заліку здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у лінгвістичну та шкалу ECTS.

Перелік питань до заліку.

1. Сутність інтегрованого навчання, інтегрованого підходу.
2. Принцип інтеграції, сутність, характеристика.
3. Еволюція впровадження інтегрованого навчання.
4. Концепція інтегрованого навчання: сутність, характеристика.

5. Нормативні документи «Базовий компонент дошкільної освіти», Закон України «Про дошкільну освіту», «Концепція Нової української школи», Професійний стандарт вихователя ЗДО» про інтегроване навчання в ЗДО.

6. Функції інтеграції в дошкільній освіті (освітня, виховна, розвивальна, психологічна, методологічна, організаційна).

7. Принципи інтегрованого освітнього процесу: доступності, науковості, послідовності, цілісності, логічності, вертикального тематизму.

8. Міжпредметна інтеграція (міждисциплінарна), сутність та можливості інтеграції.

9. Внутрішньо-предметна інтеграція (внутрішньо-дисциплінарна) сутність та можливості інтеграції.

10. Інтеграція дидактичних принципів, сутність та можливості інтеграції.

11. Методична інтеграція: взаємодія методів і прийомів виховання та організації безпосередньої освітньої діяльності дітей.

12. Інтеграція різноманітних видів дитячої діяльності (ігрової, навчальної, художньої, рухової, елементарної трудової).

13. Запровадження інтегрованих форм організації спільної діяльності дорослого і дітей та самостійної діяльності дошкільників тощо.

14. Форми інтеграції (за ступенем щільності і стійкості зв'язків між об'єктами, які вступили в інтеграцію; інтеграція на рівні змісту та завдань освітньої роботи; інтеграція способів організації та оптимізації освітнього процесу; інтеграція видів дитячої діяльності).

15. Процес навчання в ЗДО, його структурні компоненти.

16. Вимоги до врахування особливостей дітей дошкільного віку в інтегрованому навчанні. Інтеграція змісту дошкільної освіти.

17. Стадії інтегрованого процесу (абстрагування від структурно впорядкованих, але роз'єднаних навчальних матеріалів, хоча і пов'язаних функціонально; їхнє узагальнення та комплексування; об'єднання компонентів у формі міжпредметних зв'язків, конгломерації або синтезу; систематизація).

18. Способи інтеграції змісту дошкільної освіти за співвідношеннями рівності між компонентами: «склеювання» та розмивання..

19. Способи інтеграції змісту дошкільної освіти за співвідношеннями рівності між компонентами: «підпорядкування», «зняття».

20. Способи інтеграції змісту дошкільної освіти за співвідношеннями рівності між компонентами: «симбіоз», «ретрансляційне сполучення».

21. Форми організації інтегрованого навчання в сучасних ЗДО.

22. Напрями інтеграції освітнього процесу.

23. Змістові та формальні цілі інтегрованого навчання в ЗДО.

24. Рівні інтеграції.

25. Інтегроване заняття: структура та технологія.

26. Закономірності інтегрованого заняття (усе підкорено авторському задуму; об'єднується основною думкою (стрижень заняття); складає єдине ціле, етапи заняття це фрагменти цілого; етапи і компоненти заняття перебувають у логіко-структурній залежності; обраний для заняття дидактичний матеріал відповідає задуму).

27. Рівні навчальної інтеграції в навчанні.

28. Порівняльний аналіз традиційного та інтегрованого заняття.

29. Інтегрований (тематичний) день як спеціальна організація пізнавальної діяльності дітей.

30. Проблеми інтеграції в освіті (інтеграція змісту (когнітивний аспект).

31. Проблеми інтеграції в освіті (інтеграція змісту (когнітивний аспект).

32. Інтеграція форм і методів навчання (технологічний аспект).

33. Інтегральні, інтегровані та інтегративні дидактичні системи.

34. Основні фактори та умови здійснення інтеграції в системі дошкільної освіти.

35. Інтегрований освітній процес: вимоги до проектування.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	B	
75 - 81	Добре	C	
67 -74	Задовільно	D	
60 - 66	Достатньо	E	
1 – 59	Незадовільно	Fx	Необхідне перекладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Бабенко А.Л. Сутність та зміст понять інтеграція та інтеграційне заняття. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Педагогіка». Ужгород, 2019. С. 9-12.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Наказ Міністерства освіти і науки України № 33 від 12 січня 2021 р. // Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya>
3. Бартків О.С., Семенов О.С. Інтегроване навчання дітей дошкільного віку: теорія, шляхи впровадження: навчально-методичний посібник. Луцьк : ОПП Ю.Мажула, 2022. 188 с.
4. Гавриш Н.В. Інтеграційні процеси в системі дошкільної освіти. *Вісник Дніпропетровського університету економіки та права імені Альфреда Нобеля*. Серія «Педагогіка і психологія». 2011. № 1 (1). С. 16-20.
5. Інтеграція як освітня стратегія модернізації дошкільної освіти. /Зб.наук.пр. [ред. кол.: В.І.Очеретянко (гол.) та ін.]. Хмельницький: ХОШПО, 2019. 550 с.
6. Енциклопедія освіти / [гол. редактор В. Г. Кремень] ; Акад. пед. наук України. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с
7. Желанова В.В. Напрями реалізація стратегії інтеграції в сучасній освіті України. *Нові технології навчання: зб. наук. праць*. Київ : ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», 2020. Вип. 94. С. 132-137.
8. Жуков В. П. Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до інтегрованого навчання учнів основної школи. . дис. доктора філософії: 011 Освітні, педагогічні науки. Харків, 2020. 374.
9. Кіндрат І. Р. Управління освітнім процесом у дошкільному навчальному закладі на засадах інтеграції : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06. Луганськ, 2013. 20 с.
10. Козак Л.В., Бухал Л.Г., Нікітіна Н.Д. Закономірності використання інтеграційних форм організації роботи зі старшими дошкільникам. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 18. Т. 3. 2019. С. 164-168.
11. Козловська І. М. Теоретичні та методичні основи інтеграції знань учнів професійно-технічної школи : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04. К., 2001. 460 с.

12. Крутій К. Л. Природничо-наукова освіта дошкільників: блоково-тематичне планування на засадах інтеграції та методичні поради. Зимабілосніжка. Запоріжжя, 2017. 124 с.

13. Професійний Стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України № 755-22 від 18.10.2021. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>.

14. Рудницька Н., Тарнавська Н. Дидактична суть інтеграції та способи її реалізації в процесі навчання математики в закладі дошкільної освіти та початковій школі. *Молодь і ринок* №7 (162), 2018. С.46-51.

15. Сучасне заняття в дошкільному закладі : навч.-метод. посіб. / за ред. Н. В. Гавриш ; авт. кол.: Н. В. Гавриш, О. О. Ліннік, Н. В. Губанова. Луганськ : Альма-матер, 2007. 496 с.

Додаткова

1. Бартків О.С. Основи педагогічної майстерності вихователя ЗДО : навч.-метод. реком. Луцьк, 2020. 97 с.

2. Бартків О.С. Формування основ педагогічної майстерності майбутніх учителів *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». Випуск 1 (48). 2021.С. 24-29.

3. Бартків О.С., Дурманенко Є.А. Інтегральна компетентність як базова у підготовці майбутніх вихователів. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, С. 51-56.

4. Бартків О.С., Семенов О.С. Інтегроване навчання дітей дошкільного віку : метод. реком. для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» :Луцьк, 2022. 52 с.

5. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання – нова освітня філософія. *Позакласний час*. 2019. № 4. С. 42–54.

6. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посіб. К. : Знання, 2018. 566с.

7. Семенов О. С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі : монографія. Луцьк : ПВД Твердиня, 2017. 520 с

8. Толочко Т.В. Структурні складники фахової компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 29. Т. 2. 2020. С. 111-114.

9. Тьютори, коучи, і едвайзери – хто вони? <http://osvita.ua/school/reform/55183/>